7/1860 -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

392

SAYI :B.02.0.006/ (01) 1293 31/05/2000

KONU :Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :28.04.2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02-5370 sayılı yazınız

Karaman Milletvekili Zeki ÜNAL tarafından tevcih edilen ve tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/1860-5183 esas sayılı soru önergesi incelenmiştir.

POAŞ'ın taşınmazlarına ilişkin olarak; hem 29.06.1998 tarihinde yapılan birinci, hem de 03.03.2000 tarihinde yapılan ikinci ihale öncesinde Şirket'in taşınmazlarının değerinin tespit edilmesine yönelik Gayrimenkul Ekspertiz A.Ş. ve Vakıf Gayrimenkul Ekspertiz A.Ş. firmalarına ekspertiz yaptırılmıştır.

Bahse konu ekspertiz çalışmaları POAŞ'ın arsaları, istasyonları, bina ve sosyal tesisleri ile tesislerini kapsamaktadır. Her iki ekspertiz firmasının yaptığı çalışmalar neticesinde, 200-260 Milyon ABD Doları arasında bir değer aralığı bulunmuştur. (EK-1)

Şirket'in kasasında 379 Milyon ABD Doları bulunduğu iddiası ile ilgili olarak, hem 29.06.1998 tarihinde yapılan birinci, hem de 03.03.2000 tarihinde yapılan ikinci ihale arasında Şirket'in kasa, banka ve her çeşit hazır değerini kapsayan nakit durumunu gösteren tablo ilişikte yer almaktadır. (EK-2)

POAŞ'ın 1999 yılı faaliyetleri sonucunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın % 93.3 oranındaki payına isabet eden temettü alacağı 54.442.756.279.248.-TL 'dir.

Bilindiği üzere, Şirket'in Kayıtlı Sermaye Tavanının 20 Trilyon TL'den 100 Trilyon TL'ye yükseltilmesini takiben, halen Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde gerekli prosedürü devam etmekte olan ödenmiş sermayesinin 30 Trilyon TL arttırılarak 50 Trilyon TL'ye çıkarılması öngörülmektedir.

Bahse konu sermaye artışının 13 Trilyon TL'sinin bedelsiz, 17 Trilyon TL'sinin ise bedelli hisse senedi ihraç edilmek üzere karşılanmasına , ayrıca bedelli sermaye arttırımından Özelleştirme İdaresi Başkanlığı payına düşen sermaye taahhüt borcunun; 1999 yılı temettü alacağından mahsup yoluyla karşılanmasına karar verilmiştir.

POAŞ'ın % 51 oranındaki hissesinin özelleştirilmesi amacıyla 03.03.2000 tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ve açık arttırma sonucunda oluşan en yüksek teklif 1.260.000.000.-ABD Doları bedeldir.

POAŞ'ın özelleştirme kapsamına alındıktan sonra ve 1991 yılında yapılan halka arzı sonrası , % 6.7'si İMKB'de işlem görmeye başlamıştır. Şirket'in İMKB'de işlem gören hisselerinin borsa fiyatının, ihale öncesindeki dönemi kapsayan bir yıllık periyodu incelendiğinde, sürekli dalgalanmalar gösterdiği ve Şirket'in tamamı için İMKB'de oluşan borsa değerinin 1 Milyar Dolar ile 8 Milyar Dolar arasında değiştiği görülmektedir. İMKB'de oluşan borsa fiyatı, işlem gören hisselerin yeterli derinliğe sahip olmaması sebebiyle, Şirket'in gerçek değerini göstermekten uzaktır.

./..

İhale sonrasında oluşan fiyatın, Şirket'in borsada oluşan "Pazar Kapitalizasyon Değeri" nin yarısı olması bugüne kadar beklentilerin satın alındığı ve reel anlamda Şirket'in aktiflerinde herhangi bir pozitif değişiklik olmadığı gözönüne alındığında çok anlamlı olmayacaktır.

Bilindiği üzere , POAŞ'ın % 51 hissesinin satışı için 17 Kasım 1999 tarihinde ilana çıkılmış ve teklif verme süresi 20 Ocak 2000 tarihinde sona ermiştir. Alınan tekliflerin değerlendirilmesi ve teklif sahipleri ile ilgili pazarlık ve müzakere görüşmeleri sonucu ihale 3 Mart 2000 tarihinde kamuya açık olarak yapılmıştır.

Bahse konu özelleştirme de dahil olmak üzere tüm uygulamalar, 4046 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır.

Sözkonusu ihale hukuki ve teknik açıdan gerekli prosedüre uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Konuya ilişkin olarak , Rekabet Kurulu'nun 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri için Rekabet Kuruluna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" hükümleri çerçevesinde Rekabet Kurulu'na ön bildirim başvurusu yapılmış ve nihai izin alınmıştır.

İhalede en yüksek teklifi veren Ortak Girişim Grubu üyelerinden Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.'nin , 3984 sayılı Kanunun 29. Maddesinde öngörülen kısıtlamalara tabi olmadığı, zira Holdingin hissedarlık yapısı incelendiğinde belirtilen hissedarların hiçbirinin Radyo Televizyon Kuruluşlarında ortaklığı bulunmadığı görülmektedir.

Özelleştirme programındaki kuruluşların, idari, mali ve hukuki yapılarının özelleştirmeye hazır duruma getirilmesinden sonra, denetim sürecinin de tamamlanmasını takiben, kuruluşun çok çeşitli yönlerden kurumsal ve sektörel analizinin yapılarak , varılan sonuçları kapsayan tanıtım dokümanlarının ihaleye katılacak olanlara verilmek üzere hazırlanması ve değer tespit komisyonunun gerekli görmesi halinde, uygulanacak özelleştirme yöntemlerine göre dikkate alınmak üzere ayrı ayrı tespitlerinin yapılması hususlarında, konunun uzmanı danışman kuruluşların hizmetlerinden yararlanılmaktadır.

Danışmanlık hizmetleri sonucunda kuruluşla ilgili olarak yapılan analizler ve bunlara göre tanıtım dokümanlarında yer alan tespit ve öneriler ile değer tespit çalışmalarının sonuçları, özelleştirme sürecinde değer tespit komisyonu ile ihale komisyonunun çalışmalarına ışık tuttuğu gibi, ihaleye katılanları da kuruluşla ilgili konularda ayrıntılı olarak bilgilendirdiği için tekliflerini gerçekçi bir şekilde vermelerine yardımcı olması bakımından da önemlidir.

Öte yandan, danışmanlık hizmetleri sonucunda elde edilen bilgi ve bulgular ihale işlemlerinin tamamlanmasından sonra Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai kararlarına ilişkin değerlendirmelerinde de önemli katkılar sağlayabilmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere, özelleştirme projelerinde danışman şirketlerden hizmet alınmasının sebebi, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bu işleri yürütecek kadro olmasına rağmen, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı dışındaki bağımsız ve konusunda uzmanlaşmış bir kuruma değer tespiti yaptırılması suretiyle herhangi bir şaibe altında kalınmasını önlemektir.

./..

Danışman şirketler görevlendirildikten sonra, özelleştirilecek kuruluşla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışı yatırımcılar üzerinde talep araştırması yapmak suretiyle, özelleştirme uygulamasının kredibl hale gelmesi yoluyla başarılı olmasını da sağlamaktadır.

Danışman şirketler Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde organize edilmiş olan Danışman Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından yapılan ihaleler neticesinde seçilmektedir.

Danışman şirketler yapılan "Teknik Değerlendirme" sonuçlarına göre belirlenmektedir. Teknik Değerlendirmenin kriterleri ise, özelleştirilecek kuruluşun yapısına göre değişmekle beraber,

- Danışman firmanın ilgili sektörel deneyimi,
- Danışman firmanın özelleştirme deneyimi,
- Göreve ilişkin sektörel tecrübe ve yeterliliği,
- Danışman firmanın bahse konu iş için görevlendireceği personelin genel nitelikleri olarak sayılabilir.

Özelleştirme uygulamaları sırasında görevlendirilen Denetçi ve Danışman Özelleştirme çalışmaları , 1984 yılında kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devri uygulamaları ile başlamıştır.

1986 yılından itibaren hız kazanan ve tamamı kamuya ait veya kamu iştiraki olan kuruluşlardaki kamu paylarının özelleştirme kapsamına alınması yoluyla yürütülen program çerçevesinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bugüne kadar Kardemir de dahil olmak üzere 150 kuruluşta hisse senedi veya varlık satış/devir işlemi yapılmış ve bu kuruluşlardan 134'ünde hiç kamu payı kalmamıştır. Blok satışı, halka arz, İMKB'de satış veya varlık satışı biçiminde kısmen özelleştirme işlemi gerçekleştirilen diğer 15 kuruluşta ise halen kamu payı bulunmaktadır.

1985 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı 6 Milyar ABD Dolardır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yüksel YALOVA
Devlet Bakanı

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

POAŞ GAYRİMENKULLERİNE İLİŞKİN DEĞERLEME ÇALIŞMALARI

VARLIKLAR	GAYRİMENKUL EKS. A.Ş. *		VAKIF GAYRİMENKUL EKS. A.Ş. **	
	Milyar TL	Milyon $	Milyar TL	Milyon $
1- Arsalar	4.097	15	10.189	22
2- İstasyonlar	6.178	23	15.300	34
3- Bina ve Sosyal Tesisler	8.411	32	18.702	41
4- Tesisler	35.633	134	73.593	160
TOPLAM	**54.319**	**204**	**117.784**	**257**

*29.06.1998 tarihinde yapılan 1.Blok Satış ihalesine ilişkin hazırlanan Değerleme Çalışmasına ait bilgiler.

**03.03.2000 tarihinde yapılan 2. Blok Satış ihalesine ilişkin hazırlanan Değerleme Çalışmasına ait bilgiler.

7/1860 EK-1 395

POAŞ-PETROL OFİSİ A.Ş.'NİN NAKİT DURUMU

	BANKA				KASA		
	Milyon TL	$	DM	EURO	Milyon TL	$	DM
29.06.1998 (1.İhale)	2.327.395	18.929.158	218.613	-	76	-	-
03.03.2000 (2.İhale)	2.813.676	5.553.480	27.604	6.451	507	-	-

* Her iki ihale tarihindeki Kasa, Banka ve her çeşit hazır değere ait verilerdir.

7/1860 EK-2 396